

การพัฒนาชุดการศึกษาด้วยตนเองเรื่องการจัดการในชั้นเรียนสำหรับครูอนุบาล
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง

นางปราณี สาระจิตต์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-203-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16884188

**A DEVELOPMENT OF SELF-INSTRUCTIONAL PACKAGE ON CLASSROOM MANAGEMENT
FOR PRESCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF ANG THONG PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION**

Mrs. Prance Sarajit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

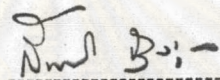
1994

ISBN 974-632-203-6

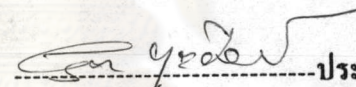
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาชุดการศึกษาด้วยตนเองเรื่องการจัดการในชั้นเรียน
สำหรับครูอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง
โดย นางปราณี สาระจิตต์
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภภาพรรณ ขยสมบัติ

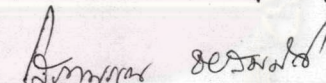

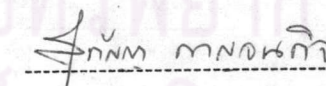
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

-----คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ชุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

-----ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญไวยโรจน์)

-----อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภภาพรรณ ขยสมบัติ)

-----กรรมการ
(อาจารย์สุกัญญา กาญจนกิจ)

ปราณี สาระจิตต์ : การพัฒนาชุดการศึกษาด้วยตนเอง เรื่องการจัดการในชั้นเรียน
สำหรับครูอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง (A DEVELOPMENT
OF SELF-INSTRUCTIONAL PACKAGE ON CLASSROOM MANAGEMENT FOR
PRESCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF ANG THONG PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา :
ผศ.โสภภาพรรณ ชยสมบัติ, 395 หน้า. ISBN 974-632-203-6

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดการศึกษาด้วยตนเอง เรื่องการจัดการในชั้นเรียน
สำหรับครูอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วยชุดการศึกษาด้วยตนเอง
รวม 4 เล่ม คือ 1) การจัดการชั้น...สำคัญไฉน 2). ผู้จัดการ...มีอะไรบ้าง 3). ชั้นเรียนนี้...
ไม่มีปัญหา 4). เสริมความรู้...ครูอนุบาล โดยได้กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

1. ชุดการศึกษาด้วยตนเอง เรื่องการจัดการในชั้นเรียน สำหรับครูอนุบาลสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ชุดการศึกษาด้วยตนเอง เรื่องการจัดการในชั้นเรียนสำหรับครูอนุบาล สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดอ่างทองทุกเล่ม มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตัวอย่างประชากรเป็นครูอนุบาล จำนวน 30 คน ได้จากการสุ่มแบบหลายชั้น เครื่องมือ
สร้างและพัฒนาชุดการศึกษาด้วยตนเองโดยทดลองหาประสิทธิภาพ รวม 3 ครั้ง แล้วนำไปให้ครูอนุบาล
ที่เป็นตัวอย่างประชากร ศึกษาและทดลองปฏิบัติในห้องเรียน เป็นเวลา 6 สัปดาห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดการศึกษาด้วยตนเองที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 85.88/83.10 และทุกเล่ม
มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ 82.96/82.00 ขึ้นไป ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. การทดสอบค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ หลังจาก
ศึกษาชุดการศึกษาด้วยตนเองแล้ว ครูอนุบาลมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการจัดการในชั้นเรียนสูงขึ้นกว่า
ก่อนการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. หลังศึกษาชุดการศึกษาด้วยตนเองแล้ว ครูอนุบาลร้อยละ 80 ได้คะแนนทดสอบ
วัดความรู้ความเข้าใจ เรื่องการจัดการในชั้นเรียน ผ่านเกณฑ์กำหนดร้อยละ 60 ขึ้นไป
4. ผลจากการสังเกตและการรายงานตนเอง ครูอนุบาลมีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำ
ไปปฏิบัติได้

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C340933 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION
KEY WORD: SELF-INSTRUCTIONAL PACKAGE, CLASSROOM MANAGEMENT, PRESCHOOL TEACHERS.

PRANEE SARAJIT : A DEVELOPMENT OF SELF-INSTRUCTIONAL PACKAGE ON CLASSROOM MANAGEMENT FOR PRESCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF ANG THONG PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SOPAPAN CHAYASOMBAT. 395 pp. ISBN 974-632-203-6.

The purpose of this research was to develop self-instructional package on classroom management for preschool teachers under the jurisdiction of the Office of Ang Thong Provincial Primary Education. There are four packages of classroom management ; 1) The important of classroom management. 2) Number one-manager. 3) No problem ! and 4) Supplementary book. It can be satisfied in orderly :

1. All of self-instructional packages were efficiency 80/80
2. Each self-instructional package was efficiency 80/80

Thirty preschool teachers were randomly selected to be the samples. The instruments had been constructed and developed 4 self-instructional packages by validating the efficiency of these packages for three times. Then they were studied and tried in the classroom by the sample teachers for 6 weeks.

The research results indicated that :

1. The efficiency of all of the self-instructional packages were 85.88/83.10 and each self-instructional package was 82.96/82.00 which was 80/80 higher than the standard criteria.
2. The pre-test and post-test scores showed a statistical significant at the .01 level.
3. 80 percent of them will get more than 60 percent of the self-instructional test.
4. The informations from the researcher' observes and the samples' self-reports showed that preschool teachers gained more knowledge about classroom management to practice in their classes.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... ประถมศึกษา.....

สาขาวิชา..... การศึกษาปฐมวัย.....

ปีการศึกษา..... 2537.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *Pranee Sarajit*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Sopapan Chayasombat*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีโดยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โสภภาพรณ ชยสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำชี้แนะตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อีกทั้งให้กำลังใจมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำในการเลือกหัวข้อและแนวทางการวิจัยรวมทั้งอนุเคราะห์ให้เอกสารคำราที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน อ่อนน่วม หัวหน้าภาควิชาประถมศึกษา ศึกษา รองศาสตราจารย์วรสุภา บุญไชวโรจน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์สุกัญญา กาญจนกิจ กรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ที่ให้ความกรุณาแนะนำแก้ไข ทำให้วิทยานิพนธ์ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน คือ อาจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ อาจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ อาจารย์ประภาพันธุ์ นิลอรุณ อาจารย์ชูติ ช่วยเอื้อ และอาจารย์อรรถพล เรืองนุรพ ที่กรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขและให้ข้อคิดเป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือและชุดการศึกษา ด้วยตนเองทุกเล่ม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาช่วยเหลือตลอดมาจาก อาจารย์ จินตนา ปรีคานันท์ อาจารย์ ประเทือง - อาจารย์สุมาลี กระจ่างพันธุ์ และอาจารย์เบญจลักษณ์ บุญชู อีกทั้งได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานทุกท่าน นำโดยอาจารย์จวน พานิชเจริญ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง อาจารย์วงษ์ คุณสุจริต อาจารย์เกริกชัย ชวนเจริญ อาจารย์สมชาย สุทธิพันธุ์ อาจารย์มาลี โพธิ์บุญ รวมทั้งอาจารย์จารุณี ปานแดง ผู้วาดภาพประกอบเรื่อง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์พิทยา มุสิก ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทองที่กรุณาให้การสนับสนุนในการทดลองใช้ชุดการศึกษาด้วยตนเอง และขอขอบคุณคณะครู โรงเรียนอนุบาล วัลอ่างทองประกอบด้วย อาจารย์เสาวนีย์ สังข์พันธุ์ อาจารย์อุไรรัตน์ เมฆาสวัสดิ์ อาจารย์เพลินพิศ ศิษย์ และอาจารย์ชูศรี กล่องขันธ์ ที่ช่วยเป็นวิทยากรในการจัดทำวีดิทัศน์ประกอบเรื่อง รวมทั้งครูอนุบาล สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทองทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทดลองหาประสิทธิภาพ และทดลองใช้ชุดการศึกษาด้วยตนเองดังกล่าว

ประโยชน์และความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอน้อมนำมาบูชาพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ตลอดจนคุณอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่าน

ปราณี สาระจิตต์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กอนุบาล.....	18
ความสำคัญของเด็กอนุบาล.....	18
ธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กอนุบาล.....	19
กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กอนุบาล.....	22
การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนสำหรับเด็กอนุบาล.....	25
การจัดการในชั้นเรียน.....	29
ความหมายและขอบข่ายของการจัดการในชั้นเรียน.....	29
ความสำคัญของการจัดการในชั้นเรียน.....	31
องค์ประกอบของการจัดการในชั้นเรียน.....	32
หลักการของการจัดการในชั้นเรียน.....	32
กระบวนการของการจัดการในชั้นเรียน.....	33

	ช หน้า
วิธีการจัดการ ในชั้นเรียน.....	35
เทคนิคเฉพาะสำหรับการจัดการ ในชั้นเรียน.....	49
ข้อเสนอแนะในการจัดการ ในชั้นเรียน.....	51
บทบาทของครูอนุบาลด้านการจัดการ ในชั้นเรียน.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ในชั้นเรียน.....	56
3 ชุดการศึกษาด้วยตนเอง.....	60
ความหมายของชุดการศึกษาด้วยตนเอง.....	60
แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการศึกษา.....	60
หลักการในการสร้างชุดการศึกษาด้วยตนเอง.....	61
องค์ประกอบของชุดการศึกษาด้วยตนเอง.....	63
ขั้นตอนการสร้างชุดการศึกษาด้วยตนเอง.....	66
คุณค่าของชุดการศึกษาด้วยตนเอง.....	68
โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอน ของครูประถมศึกษา.....	72
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการศึกษาด้วยตนเอง.....	74
8 วิธีดำเนินการวิจัย.....	77
ตัวอย่างประชากร.....	77
การสร้างชุดการศึกษาด้วยตนเอง.....	78
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	83
การพัฒนาคุณภาพของชุดการศึกษาด้วยตนเอง.....	84
การทดลองใช้ชุดการศึกษาด้วยตนเอง.....	86
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	88
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของชุดการศึกษาด้วยตนเอง.....	92
การทดสอบค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนทดสอบ.....	
วัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการศึกษา.....	97
ค่าร้อยละของครูที่มีคะแนนแบบทดสอบหลังจากศึกษา.....	
ชุดการศึกษาด้วยตนเองสูงกว่าร้อยละ 60	98

การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติของครูอนุบาลในการทดลอง..	
ใช้ชุดการศึกษาด้วยตนเอง.....	100
ผลจากการสังเกตพฤติกรรมกรรมการจัดการในชั้นเรียน.....	100
ผลจากการรายงานตนเองในระหว่างการทดลอง.....	101
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	115
สรุปผลการวิจัย.....	118
อภิปรายผล.....	120
ข้อเสนอแนะ.....	124
รายการอ้างอิง	126
ภาคผนวก.....	134
ภาคผนวก ก.....	135
ภาคผนวก ข.....	136
ภาคผนวก ค.....	138
ภาคผนวก ง.....	141
ภาคผนวก จ.....	156
ภาคผนวก ฉ.....	176
ประวัติผู้เขียน.....	395

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1. จำนวนโรงเรียนที่สุ่มได้จําแนกตามอำเภอ.....	78
2. ตารางการสังเกตพฤติกรรมการจัดการในชั้นเรียน.....	88
(ระหว่างการทดลอง)	
3. ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพครั้งที่ 1	93
4. ประสิทธิภาพของชุดการศึกษาด้วยตนเอง จากการทดลองกลุ่มย่อย 10 คน	94
5. ประสิทธิภาพของชุดการศึกษาด้วยตนเอง จากการทดลองกลุ่มใหญ่ 30 คน.....	95
6. ประสิทธิภาพของชุดการศึกษาด้วยตนเอง รวมทั้ง 4 เล่ม	95
7. สถานภาพของครูอนุบาลที่เป็นตัวอย่างประชากร	96
8. การทดสอบค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลัง การศึกษาชุดการศึกษาด้วยตนเอง.....	97
9. ค่าร้อยละของครูที่มีคะแนนทดสอบหลังศึกษาชุดการศึกษาด้วยตนเองสูงกว่าร้อยละ 60	98
10. ผลจากการสังเกตพฤติกรรมการจัดการในชั้นเรียนของครูอนุบาล รวม 3 ครั้ง จำนวน 10 ห้องเรียน	100
11. สภาพปัญหา วิธีปฏิบัติ ผลการปฏิบัติ จากการรายงานตนเองครั้งที่ 1 ของครูอนุบาล	104
12. สภาพที่อาจเกิดปัญหาจากการรายงานตนเองครั้งที่ 1	105
13. สภาพที่สมควรรักษาไว้จากการรายงานตนเองครั้งที่ 1	106
14. สภาพปัญหา วิธีปฏิบัติ ผลการปฏิบัติ จากการรายงานตนเองครั้งที่ 2	108
15. สภาพที่อาจเกิดปัญหาจากการรายงานตนเองครั้งที่ 2	109
16. สภาพที่สมควรรักษาไว้จากการรายงานตนเองครั้งที่ 2	110
17. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชุดการศึกษาด้วยตนเอง	112
18. รายชื่อครูอนุบาลที่เป็นตัวอย่างประชากร.....	129
19. ระดับความยาก และอำนาจจําแนกของแบบทดสอบ.....	142
20. สัดส่วนของผู้ที่ตอบแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ ก่อนและหลังการศึกษาชุดการศึกษาด้วยตนเอง ถูก(p) และผิด(q) และ ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ (pq)	144
21. คะแนนปฏิบัติกิจกรรม และคะแนนการทดสอบหลังการศึกษา ชุดการศึกษาด้วยตนเองเป็นรายเล่ม จากการทดลองกลุ่มย่อย 10 คน	147

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
22. การหาประสิทธิภาพของชุดการศึกษาด้วยตนเอง จำแนกเป็นรายละเอียด จากการทดลองกลุ่มย่อย 10 คน	148
23. คะแนนการปฏิบัติกิจกรรม และคะแนนการทดสอบหลังการศึกษา ชุดการศึกษาด้วยตนเองเป็นรายละเอียด จากการทดลองกลุ่มใหญ่ 30 คน.....	149
24. การหาประสิทธิภาพของชุดการศึกษาด้วยตนเอง จำแนกเป็นรายละเอียด จากการทดลองกลุ่มใหญ่ 30 คน	151
25. คะแนนจากการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจด้วยแบบทดสอบ ก่อนและหลังการศึกษาชุดการศึกษาด้วยตนเอง	152

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. แสดงความสัมพันธ์ของวิธีการจัดการในชั้นเรียน 4 วิธี.....	48
2. โครงสร้างชุดการศึกษาด้วยตนเองทั้ง 4 เล่ม	80
3. กรอบเนื้อหาชุดการศึกษาด้วยตนเอง เรื่องการจัดการในชั้นเรียน	81
4. การดำเนินการทดลองใช้ชุดการศึกษาด้วยตนเอง	86

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย